

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/21/2023
Identifikačné číslo spisu:	1716200382
Dátum vydania rozhodnutia:	09.10.2024
Meno a priezvisko:	Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1716200382.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu S., narodeného Q. zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Marcel Boris, s. r. o., Bratislava, Ružinovská 40, IČO: 36863319, proti žalovanej O. S., narodenej Q. zastúpenej advokátkou JUDr. Vlastou Kovalančíkovou, CSc., Senec, Mierové námestie 3, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, vedenej na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 39C/22/2016, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 18. októbra 2022 sp. zn. 14Co/230/2018, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Pezinok (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 07. februára 2018 č. k. 39C/22/2016-162 vyslovil (určil), že ku dňu zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len BSM) strán sporu tvorili BSM aktíva vo výške 90.000 eur a pasíva vo výške 14.956,73 eura (výrok I.). Ďalej súd zviazal žalovanú z titulu vysporiadania BSM zaplatiť žalobcovi sumu 8.488,79 eura do troch dní od právoplatnosti predmetného rozsudku (výrok II.). Posledným výrokom (výrok III.) súd prvej inštancie uviedol, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

1.1. Súd prvej inštancie v odôvodnení konštatoval, že aktíva, ktoré ku dňu zániku BSM predstavovali sumu 90.000 eur si strany sporu po predaji nehnuteľnosti rozdelili každý rovným dielom. Pasíva v čase zániku predstavovali súhrnne sumu 14.956,73 eura (14.313,03 eura nesplatená časť hypotekárneho úveru + 643,70 eura nesplatená časť stavebného sporenia). Súd mal za preukázané, že žalobca na splatenie pasív po zániku BSM vynaložil súhrnne sumu 11.596,65 eura a žalovaná po zániku BSM vynaložila na splatenie pasív sumu 222,31 eura. Súd nezohľadnil žalovanou predložené dôkazy na splatenie sumy stavebného úveru vo výške 119,48 eura z 27. 01. 2014 a 58,84 eura z 27. 7. 2015, nakoľko z vykonaného dokazovania vyplynulo, že stavebný úver bol ku dňu 19. 11. 2013 v celom rozsahu splatený, a preto žalovaná tieto sumy plnila bez právneho dôvodu. Na základe vyššie uvedeného súd započítaním preukázaných súm, ktoré strany sporu vynaložili na spoločné pasíva (11.596,65 -

222,31), dospel k sume rozdielu vo výške 11.374,34 eura a po delení dvoma dospel súd k záveru, že žalobca môže z titulu vyrovnania pasív od žalovanej požadovať sumu 5.687,17 eura. Ďalej sa súd prvej inštancie musel vysporiadať s otázkou, koľko je každý z manželov oprávnený požadovať, aby sa mu uhradilo, čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok, a koľko je povinný nahradiť, čo sa zo spoločného majetku vynaložilo na jeho ostatný majetok. Žalobca žiadal nahradiť dar, ktorý vo výške 14.273,38 eura dostal od svojho otca a jeho existenciu dokázal svedeckou výpoveďou svedka (otca žalobcu). Tieto tvrdenia žalovaná popierala, argumentovala tým, že celú kúpu a rekonštrukciu nehnuteľnosti financovali strany sporu z vlastných zdrojov, neskôr procesnú obranu zmenila a tvrdila, že finančné prostriedky vo výške 300.000 Sk pochádzajú z pôžičky, ktorú stranám poskytol otec žalobcu a tieto mu boli následne vrátené zo stavebného úveru. Zvyšnú výšku 130.000 Sk daru namietala žalovaná tým, že táto suma nebola zo strany žalobcu preukázaná žiadnym listinným dôkazom, výlučne svedeckou výpoveďou svedka. Avšak na svoju obranu nepredložila žiadne dôkazy na vyvrátenie argumentov žalobcu. Preto súd vyhodnotil, že žalobca je oprávnený požadovať, aby sa mu uhradilo, čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok (14.273,38 eura). Medzi stranami nebolo ďalej sporné, že počas trvania BSM boli zo spoločných prostriedkov strán sporu, na základe leasingovej zmluvy zo 17. apríla 2008 na motorové vozidlo Z. EČV: N. vynaložené: zvýšená leasingová splátka vopred: 33.990 Sk a 57 pravidelných mesačných splátok vo výške 6.095 Sk. V tejto súvislosti zostalo medzi stranami sporné, v akej výške má žalobca tieto plnenia do BSM nahradiť, nakoľko po zániku BSM sa stal výlučným užívateľom a neskôr aj vlastníkom vozidla žalobca. V cene splátok bolo zahrnuté aj mesačné nájomné za užívanie predmetného vozidla v čase trvania BSM, preto bolo potrebné vyčísliť sumu bez nájomného, ktorú je žalobca povinný nahradiť. Súd prvej inštancie vychádzal z toho, že pokiaľ bola obstarávacía cena s DPH vo výške 339.900 Sk a zvýšená splátka vopred vo výške 33.990 Sk zostávalo pri dobe finančného prenájmu 72 mesiacov na cenu vozidla (305.910 Sk) v každej mesačnej splátke uhradiť sumu vo výške 4.248,75 Sk a zvyšná časť mesačnej splátky (1.846,25 Sk) predstavovala odplatu za nájom vozidla. Výpočtom ($57 \times 4.248,75 + 33.900 = 276.168,75 / 30,126 = 9.167,43$ eura) dospel súd k tomu, že na úhradu kúpnej ceny vozidla vo vlastníctve žalobcu bola z BSM vynaložená suma vo výške 9.167,43 eura, ktorú je žalobca povinný do BSM nahradiť. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že z BSM bola na ostatný majetok žalobcu v súvislosti s predmetným motorovým vozidlom titulom povinného zmluvného poistenia vynaložená suma 523,87 eura, ktorý je žalobca taktiež povinný nahradiť. Žalobca je po prepočte ($14.273,38 - 9.167,43 - 523,87 = 4.582,08$ eura) oprávnený požadovať od žalovanej sumu vo výške 4.582,08 eura. Žalovaná na druhej strane preukázala, že aj ona zo svojho výlučného majetku vynaložila financie na spoločný majetok, a to: 260,21 eura na dane a poplatky, 886,80 eura na opravu strechy, 424,45 eura na opravu múrov a 227,00 eur na odmenu geodeta (spolu 1.780,46 eura). Sumu 436 eur za opravu fajermúru súd žalovanej nepriznal, nakoľko túto nepodložila adekvátnym dôkazom o zaplatení danej sumy. Započítaním súm ($4.582,08 - 1.780,46$) dospel súd k záveru, že iba žalobca je oprávnený požadovať z masy BSM sumu 2.801,62 eura na uhradenie toho, čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok. Na základe vyššie uvedených skutočností, súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca má nárok na zaplatenie sumy od žalovanej titulom vysporiadania BSM vo výške 8.488,79 eura.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“), na odvolanie žalovanej, rozsudkom z 18. októbra 2022 sp. zn. 14Co/230/2018 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil; a žalobcovi priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2.1. Odvolací súd dôvodil, že najmä v sporoch o vyporiadanie BSM sa často stáva, že jeden z manželov požaduje pri vyporiadaní BSM zohľadňovať dar od rodičov (prípadne od iných príbuzných), spočívajúci spravidla v poskytnutí finančných prostriedkov, spravidla bez písomne uzavretej zmluvy. Tieto skutočnosti následne preukazuje svedeckými výpoveďami zo strany takýchto darcov. V záujme neukrátenia druhého manžela pri vysporiadaní BSM (najmä za situácie, keď druhý z manželov tieto skutočnosti popiera), je potrebné, aby obdarovaný manžel získanie daru a jeho použitie na získanie vecí patriacej do BSM v konaní riadne preukázal. V tomto smere nemožno dôkazným bremenom zaťažovať druhého manžela, (t. j. aby tento preukázal, že k darovaniu nedošlo), nakoľko tu platí tzv. negatívna dôkazná teória (od nikoho nemožno požadovať, aby preukazoval neexistujúcu skutočnosť). Žalobca bol teda v danej veci povinný svoje tvrdenie o získaní peňazí 430.000 Sk darom a ich použití na kúpu spoločného rodinného domu riadne preukázať. Odvolací súd bol potom zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca toto dôkazné bremeno uniesol. Odvolací súd nespochybňuje záver súdu

prvej inštancie, že darovanie peňazí nevyžaduje uzavretie písomnej zmluvy. V danej veci však nešlo o otázku, či došlo k platnému darovaniu, (t. j. či pre platnosť darovania peňazí sa vyžaduje písomne uzavretá zmluva), ale či vôbec došlo k darovaniu ako takému. Rovnako odvolací súd nespochybňuje súdom prvej inštancie zistený skutkový záver, že otec žalobcu v čase údajného darovania mohol disponovať sumou peňazí vo výške 430.000 Sk, keďže mu bolo vyplatené odstupné, resp. odchodné vo výške 659.000 Sk, ktoré by takúto sumu pokrylo. Avšak samotné skutočnosti, že darca mohol disponovať darovanou sumou peňazí a že pre platné darovanie sa nevyžadovala písomne uzavretá zmluva, (ku ktorej nedošlo aj vzhľadom na príbuzenský vzťah darcu a obdarovaného), sami o sebe nie sú ešte dôkazom o tom, že k darovaniu uvedenej sumy aj skutočne došlo. K samotnej svedeckej výpovedi svedka S. odvolací súd dodáva, že iba samotné tvrdenie žalovanej, že svedecká výpoveď otca žalobcu je spochybniteľná a zaujatá voči jej osobe neobstojí, nakoľko svedok vypovedal na súde prvej inštancie po tom, ako bol upozornený na následky krivej výpovede, pričom výpoveď tohto svedka plne korešpondovala aj s predloženými listinnými dôkazmi. Ani skutočnosť, že Wüstenrot stavebná sporiteľňa neskôr poskytla manželom stavebný úver (mediúver) vo výške 9.958,18 eura nepreukazovala, že by tieto finančné prostriedky manželia následne použili napr. na „vrátenie“ peňazí“, ktoré svedok daroval žalobcovi na kúpu spoločnej nehnuteľnosti. Jednak k poskytnutiu tohto stavebného (mediu) úveru došlo až 03. 08. 2004 (s odstupom 7 mesiacov od kúpy spoločnej nehnuteľnosti) a jednak išlo o účelovo viazané prostriedky (nebolo nimi možné splácať prípadné dlhy manželov voči tretím osobám). Preto sa v tomto smere javilo dôveryhodnejším tvrdenie žalobcu, že tieto prostriedky boli použité na rekonštrukciu spoločnej nehnuteľnosti, keďže nebolo sporným, že manželia svoju spoločnú nehnuteľnosť skutočne aj (po jej kúpe) rekonštruovali. Ak potom žalovaná v konaní tvrdila, že tieto prostriedky zo stavebného mediúveru boli použité na vrátenie darovanej sumy otcovi žalobcu, tak nielenže o tomto svojom tvrdení nepredložila žiaden dôkaz, ktorý by to preukazoval (navyše za stavu, kedy svedok poprel, že by mu boli tieto prostriedky niekedy vrátené), ale tým nepriamo aj potvrdila, že otec žalobcu skutočne tieto finančné prostriedky žalobcovi na kúpu spoločnej nehnuteľnosti poskytol. S poukazom na vyššie uvedené, bol potom odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie názoru, že nakoľko žalovaná nepredložila ďalšie dôkazy na spochybnenie tvrdení, prečo by nemala byť suma 14.273,38 eura považovaná za dar žalobcovi od jeho otca, bolo potrebné túto sumu považovať za dar žalobcovi od otca (navyše darca vo svojej výpovedi potvrdil aj svoj úmysel darovať predmetnú sumu výlučne svojmu synovi - žalobcovi), ktorý ju následne použil na kúpu spoločnej nehnuteľnosti. Odvolací súd potom poukazuje na to, že hoci súd prvej inštancie v tomto smere postupoval neštandardne, jeho výpočet možno považovať za správny. Ako už bolo uvedené, ak mal vklad z oddeleného majetku podobu finančného plnenia, dochádza k nemu už v okamihu kúpy veci a pri určení náhrady v zmysle § 150 druhá veta OZ sa vychádza z výšky takto vynaloženej finančnej sumy. Nakoľko v čase rozhodovania súdu už de facto neexistoval žiaden majetok, (t. j. nebolo možné niektorému z manželov prikázať do vlastníctva spoločnú nehnuteľnosť, ani medzi nich rozdeliť dlhy), súd medzi stranami vykonal len finančné vyrovnanie. Súdom potom ustálil výšku aktív BSM na sumu 90.000 eur (tvoriacu hodnotu spoločnej nehnuteľnosti - cenu, za ktorú manželia nehnuteľnosť počas sporu predali) a pasív na sumu 14.956,73 eura (tvoriacu zostatok úveru 14.313,03 eura úver z Tatrabanky a 643,70 eura úver z Wüstenrot, ktoré boli tiež medzičasom uhradené). Ak potom z týchto aktív odpočítame pasíva, dostaneme sumu 72.543,27 eura ($90.000 - 2500 - 14.956,73 = 72.543,27$ eura), t. j. celkový majetok BSM. Ak by potom neexistovali už žiadne ďalšie nároky manželov, strany by si túto sumu jednoducho rozdelili medzi sebou pomerne, t. j. na polovicu. Súdom však v danej veci musel zohľadniť skutočnosť, že na splatenie pasív (dlhov) žalobca po zániku BSM vynaložil zo svojho výlučného majetku sumu 11.596,65 eura a žalovaná sumu 222,31 eura. Po odpočítaní týchto súm ($11.596,65 - 222,31$), súd správne konštatoval, že žalobca zaplatil zo svojho na spoločný dlh manželov o 11.374,34 eura viac ako žalovaná, a preto mohol od žalovanej titulom vyrovnania pasív požadovať polovicu z tejto sumy, (keďže išlo o spoločný dlh) vo výške 5.687,17 eura. Súdom potom tento nárok neodpočítal od aktív BSM, nakoľko aktíva z predaja spoločnej nehnuteľnosti si už strany medzi sebou medzičasom rozdelili a vyplátili, (a teda žalovanej boli vyplatené aktíva vo väčšom rozsahu, než by jej s celkového vyporiadania BSM patrili). V ďalšom súd správne zohľadnil, že žalobca bol oprávnený požadovať titulom daru od otca, aby sa mu uhradilo, čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok v sume 14.273,38 eura a zároveň bol povinný nahradiť prostriedky vynaložené na jeho oddelený majetok v súvislosti s motorovým vozidlom Z. Z. vo výške 9.167,43 eura a vo výške 523,87 eura. Po započítaní týchto súm ($14.273,38 - 9.167,43 - 523,87$) vzniklo v podstate žalobcovi právo, aby mu bolo z aktív

BSM uhradených 4.582,08 eura. Aj žalovanej vznikol nárok, aby sa jej uhradilo, čo zo svojho vynaložila na spoločný majetok, a to v sume 1.780,46 eura. Po odpočítaní týchto nárokov manželov (4.582,08 - 1.780,46) vzniklo žalobcovi v podstate právo, aby mu bolo z aktív BSM uhradených konečných 2.801,62 eura. Správne preto súd prvej inštancie uzavrel, že žalobcovi z titulu vyrovnania pasív BSM (spoločných dlhov) vznikol priamy nárok voči žalobkyni na vyplatenie sumy 5.687,17 eura a z titulu úhrady toho, čo zo svojho vynaložila na spoločný majetok, mu vznikol nárok, aby mu bolo z aktív BSM uhradených ďalších 2.801,62 eura. Hoci ide o nároky so samostatným právnym základom (suma 5.687,17 eura predstavovala priamy nárok voči žalovanej titulom vyporiadania spoločných pasív po zániku BSM a suma 2.801,62 eura ako nárok na úhradu toho, čo zo svojho vynaložila na spoločný majetok, a teda nárok vo vzťahu k aktívam BSM), vzhľadom k tomu, že strany si medzičasom aktíva už rozdelili a vyplátili, žalobca mohol požadovať od žalovanej vyplatenie tak sumy 5.687,17 eura (z titulu jej dlhu, ktorý za ňu v tomto rozsahu uhradil zo svojich výlučných prostriedkov), ako aj sumy 2.801,62 eura, (ktorá mu mala byť zohľadnená pri delení a vyplácaní aktív BSM, a teda o túto sumu bolo žalovanej pri rozdelení aktív vyplatených viac). Súd prvej inštancie potom tieto sumy spočítal (5.687,17 eura + 2.801,62 eura) a žalovanú zaviazal na jej zaplatenie žalobcovi vo výške 8.488,79 eura, čo považoval za vyporiadanie BSM medzi manželmi v jeho širšom rozsahu.

2.2. Odvolací súd uzavrel, že z celkového majetku BSM vo výške 72.543,27 eura (t. j. aktíva 90.000 eur - pasíva 14.956,73 eura a 2.500 eur) by po pomernom rozdelení vychádzal podiel na každého manžela v sume 36.271,64 eura. Pri výpočte podielu pripadajúceho na žalobcu však bolo potrebné zohľadniť sumu 8.488,79 eura [(5.687,17 + 2.801,62), t. j. sumu, ktorá zohľadňovala to, čo žalobca navyše zaplatil za žalovanú na spoločných dlhoch, čo zo svojho vynaložila na spoločný majetok a zohľadňujúca to, čo žalovaná zaplatila zo svojho na spoločné dlhy a čo žalovaná vynaložila zo svojho na spoločný majetok], a teda žalobcovi mal byť zo sumy 72.543,27 eura, (t. j. z celkového majetku BSM) vyplatený podiel vo výške 40.516 eur a žalovanej podiel iba vo výške 32.027,27 eura. Keďže žalobcovi aj žalovanej boli počas konania pri vzájomnom si delení aktív BSM vyplatené sumy až 41.017 eur, žalobcovi bolo, (pri podiele pripadajúcom na žalobcu) takto vyplatených navyše o 501 eur a žalovanej bolo vyplatených navyše o 8.989,73 eura. Ak tieto navyše vyplatené sumy potom započítame (8.989,73 - 501,- = 8.488,73 eura) dostaneme sumu 8.488,73 eura, teda sumu, ktorú mala byť žalovaná titulom celkového vyporiadania BSM povinná vrátiť žalobcovi (z jej už vyplatených 41.017 eur). Ide potom o rovnakú sumu, na ktorej zaplatenie titulom vyrovnania podielov, súd prvej inštancie zaviazal žalovanú (výrokom II.). Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

2.3. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, v spojení s ustanovením § 262 ods. 1 CSP a ustanovenie § 255 ods. 1 CSP. Vychádzajúc z vyššie citovaných zákonných ustanovení odvolací súd priznal žalobcovi ako úspešnej strane v odvolacom konaní nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 2 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP.

3.1. Dovolateľka uvádza, že jej právo na spravodlivý proces bolo porušené postupom odvolacieho súdu, rovnako ako i súdu prvej inštancie, v procese zisťovania a preukazovania skutkového stavu, t. j. dokazovania. V konaniach o vyporiadanie BSM boli medzi účastníkmi sporné niektoré otázky týkajúce sa určenia masy BSM a toho, čo do BSM patrí, čo nepatrí, a aké nároky z toho stranám vyplývajú. Konkrétne sa jednalo o rozpor v tvrdeniach strán, akým titulom bola manželom poskytnutá suma 14.273,38 eura, ktorú sumu im poskytol otec žalobcu v čase trvania ich manželstva a s tým spojená otázka, či predmetná suma patrila do BSM, a či existovala ku dňu zániku manželstva, alebo či sa jednalo o majetok (peňažné prostriedky) nadobudnutý žalobcom darovaním, a teda patriaci do jeho výlučného majetku. Tak súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd, prijali záver, že suma 14.273,38 eura bola darom otca žalobcu poskytnutým výlučne žalobcovi. K spomínanému záveru dospel súd len na základe svedeckej výpovede otca žalobcu p. Šuleja podloženej listinami preukazujúcimi hodnotnosť jeho výpovede. V súvislosti s uvedeným zdôraznila, že tento dôkazný prostriedok v celom svojom kontexte a vzájomných súvislostiach preukázal iba fakt, že otec žalobcu peňažné prostriedky reálne poskytol. Avšak tento fakt nebol medzi stranami sporný. Sporný bol titul jej poskytnutia a ten ostal sporný,

nejasný a nepreukázaný počas celého konania. Napriek tomu súd bez ďalšieho skonštatoval, že sa jedná o dar patriaci výlučne žalobcovi. Odvolací súd v procese vykonávania a hodnotenia dôkazov neprijateľným spôsobom porušil ust. § 191 CSP, keď evidentne zvýhodnil žalobcu a pri rozhodovaní sa dominantne orientoval na dôkazy svedčiace v jeho prospech.

3.2. Dovolateľka nesúhlasí s argumentáciou odvolacieho súdu akým spôsobom bolo naložené so sumou 9.958,18 eura (300.000 Sk), ktorá bola účastníkom vyplatená stavebnou sporiteľňou Wüstenrot ako medziúver dňa 3. 8. 2004, a o ktorej žalovaná tvrdila, že boli vrátené svedkovi S. Finančné prostriedky zo stavebného úveru boli poukázané na účet žalobcu vedený v Tatra Banke, a.s.. Nelogické je tvrdenie súdu, že k vyplateniu došlo s odstupom 7 mesiacov od kúpy, a že išlo o účelovo viazané prostriedky. Súd však neuvádza ako sa vysporiadal s tvrdením žalovanej, že nehnuteľnosť rekonštruovali postupne tak, ako mali k dispozícii finančné prostriedky a za pomoci rodiny, pričom sa zmohli len na rekonštrukciu dvoch miestností a na zariadenie si žalovaná vzala pôžičku od nebankového subjektu Consumer Finance Holding, a.s. vo výške 35.100 Sk, o čom založila listinné dôkazy do spisu. Podľa tohto to vyzerá, že suma 9.958,18 eura „lieta vo vzduchu“.

3.3. V súvislosti s postupom súdu v procese dokazovania dovolateľka osobitne poukazuje na osobu svedka S. a jeho príbuzenský vzťah k žalobcovi, v prospech ktorého aj vypovedal. Už len samotný fakt, že sa jednalo o svedectvo blízkej osoby jednej sporovej strany, mal súd viesť k zvýšenej obozretnosti pri posudzovaní a hodnotení dôkazov. Dovolateľka navrhuje aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. V prípade, ak nápravu nebude možné vykonať len zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolateľka navrhuje, aby dovolací súd zrušil aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.4. Zároveň dovolateľka navrhla aj odklad vykonateľnosti rozsudku súdu prvej inštancie v spojení napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie. Suma vymáhanej pohľadávky spolu s príslušenstvom, trovami súdneho konania, trovami exekučného konania a trovami exekúcie ďaleko presiahne sumu 10.000 eur. Vzhľadom na majetkové pomery dovolateľky je nepochybné, že spôsob vykonania exekúcie, ktorý by prichádzal do úvahy, a ku ktorému by súdny exekútor pristúpil, by bola exekúcia predajom nehnuteľnosti. Dovolateľka by tak prišla o strechu nad hlavou, pretože okrem spomínaného bytu inú nehnuteľnosť nevlastní, ako osoba vedená v CRE by jej úver žiadna banka neposkytla, a našetriť si na vlastné bývanie z jej príjmu je vylúčené. Dovolateľke by vznikla nenapraviteľná a ťažko reparačná ujma, zdôraznená faktom, že navrátenie do predošlého stavu je v exekučnom konaní vylúčené.

4. Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že tak okresný súd, ako aj krajský súd dospeli k nepochybnému a správne záveru o tom, že suma 14.273,38 eura bola darom otca žalobcu, poskytnutým výlučne žalobcovi. Zo žalobcom doložených listín a z vykonaného dokazovania, vo vzájomnej súvislosti nepochybne vyplynulo a súdy správne vyhodnotili, že otec žalobcu mal k dispozícii dostatok finančných prostriedkov koncom roka 2003 a začiatkom roka 2004, aby tieto mohol darovať žalobcovi, pričom ten tieto finančné prostriedky následne odovzdal predávajúcemu za účelom kúpy nehnuteľnosti, ktorú strany sporu nadobudli počas trvania BSM. Ďalej na jednej strane dovolateľka tvrdila, že finančné prostriedky vo výške 9.958,18 eura mali byť použité na splatenie údajnej pôžičky otcovi žalobcu, na druhej strane vraj nevedela o tom, ako bolo s finančnými prostriedkami naložené. Krajský súd v bode 21. odôvodnenia rozsudku správne konštatoval, že žalovaná ani nepredložila návrh na vykonanie dôkazu, ktorým by bolo preukázané, ako malo byť naložené s peniazmi z účtu v Tatra banke, a.s.. Súdy sa riadne vysporiadali so skutkovými tvrdeniami a argumentáciou strán sporu, vyhodnotili dôkaznú situáciu a vysvetlili, z ktorých vykonaných dôkazov vychádzali, ako ich vyhodnotili a zrozumiteľne tiež popísali postup akým dospeli k výpočtu vyrovnacieho podielu. Žalobca má za to, že na strane žalovanej nie sú dané dôvody osobitného zreteľa, pre ktoré by nemohla dlžnú sumu žalobcovi uhradiť, a teda má za to, že nie je daný (ani preukázaný) dôvod na povolenie odkladu vykonateľnosti napadnutého súdneho rozhodnutia. Žalovaná tieto dôvody nepreukázala a účelovo v návrhu na odklad neuviedla všetky relevantné informácie týkajúce sa jej majetkových pomerov. Z uvedených dôvodov navrhuje, aby dovolací súd návrhu na odklad vykonateľnosti nevyhovel. Žalobca navrhuje, aby dovolací súd odmietol dovolanie žalovanej a priznal žalobcovi nárok voči žalovanej na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Dovolateľka vo svojom stanovisku k vyjadreniu uviedla, že svedok S. nepredložil žiadne listinné

dôkazy, ktoré by podporovali jeho výpoveď o darovaní finančných prostriedkov len žalobcovi (svojmu synovi) a neuvádzajú ich ani súdy. Žalovaná je názoru, že v dovolaní napadla výsledok činnosti súdov pri hodnotení dôkazov, t. j. spôsob ako k výsledku dospeli, a to tak odvolací súd ako aj súd prvej inštancie. S odkazom na argumentáciu žalobcu, že žalovaná neunesla dôkazné bremeno, poukazuje na zápisnicu z pojednávania dňa 21. 6. 2017, v ktorej je obsiahnutá tak svedecká výpoveď svedka ako aj jeho vypočutie a vypočutie žalovanej O. S.. A neustále točenie sa okolo úverov a toku peňazí je nepochopiteľné, pretože to je presne to, čo súdy v procese zisťovaní a preukazovania skutkového stavu (t. j. dokazovania) zanedbali. Žalovaná trvá na dovolacom návrhu v rozsahu, ako ho uviedla v dovolaní, ako aj na návrhu na odklad vykonateľnosti súdneho rozhodnutia. Žalovaná žiada o priznanie trov dovolacieho konania.

6. Podľa § 444 ods. 1, 2 CSP, dovolací súd môže na návrh odložiť právoplatnosť a vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa.

7. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia podľa ustanovenia § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie (pozri napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/144/2019 alebo 2Cdo/91/2021, ktoré prešlo aj testom ústavnosti, viď IV. ÚS 578/2022 a v ňom odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4SŽ/165/95).

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je treba odmietnuť, a to z nasledujúcich dôvodov:

9. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

12. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom

na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní, (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

13. Dovolateľka namietala nedostatočné zistenie skutkového stavu veci, ako aj nesprávne vyhodnotenie dôkazov. Najmä poukazovala na rozpor v tvrdeniach strán, akým titulom bola manželom poskytnutá suma 14.273,38 eura, ktorú sumu im poskytol otec žalobcu v čase trvania ich manželstva. Taktiež namietala akým spôsobom bolo naložené so sumou 9.958,18 eura (300.000 Sk), ktorá bola účastníkom vyplatená stavebnou sporiteľňou Wüstenrot. Dovolateľka tiež poukazuje na osobu svedka S. a jeho príbuzenský vzťah k žalobcovi, pričom len samotný fakt, že sa jednalo o svedectvo blízkej osoby jednej sporovej strany, mal súd viesť k zvýšenej obozretnosti pri posudzovaní a hodnotení dôkazov.

14. Dovolací súd nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, lebo je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

15. Dovolací súd k tejto námietke dovolateľky uvádza, že dokazovaním je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu, a nie účastníkov konania (viď tiež uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/99/2011, 2Cdo/141/2012, 3Cdo/2012/2012, 4Cdo/125/2012, 5Cdo/251/2012, 6Cdo/36/2011 a 7Cdo/34/2011). Pokiaľ súd v priebehu civilného konania (prípadne) nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (viď R 125/1999). V takom prípade môžu byť síce nedostatočne zistené rozhodujúce skutkové okolnosti (čo v konečnom dôsledku môže viesť dokonca až k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), táto nesprávnosť ale v zmysle už dávnejšej judikatúry najvyššieho súdu nezakladá vadu zmätočnosti (k tomu viď R 37/1993 a rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/219/2013, 3Cdo/888/2015, 4Cdo/34/2011, 5Cdo/149/2010, 6Cdo/134/2010, 6Cdo/60/2012, 7Cdo/86/2012 a 7Cdo/36/2011).

16. Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov, ktoré dovolateľka naznačuje v dovolaní, nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu zmätočnosti, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania. Súdna prax sa ustálila na názore, že ak súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania (viď R 42/1993, ale aj rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/85/2010, 1Cdo/18/2011, 3Cdo/268/2012, 4Cdo/314/2012, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/104/2010, 7Cdo/248/2012).

16.1. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani v zmysle novej právnej úpravy civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (viď rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti.

17. Konanie odvolacieho súdu v prejednávanej veci však takéto vady nevykazuje. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu ako aj z rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, pričom podľa názoru dovolacieho súdu zistené skutkové závery odvolacieho súdu nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý (riadny) proces.

17.1. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí riešil otázku, že z akých prostriedkov žalobca uhradil predávajúcemu časť kúpnej ceny v celkovej výške 430.000 Sk, ak manželia v tom čase vlastnými spoločnými prostriedkami v uvedenej výške nedisponovali. Žalovaná v tomto smere nepredložila žiaden

dôkaz, ktorým by preukázala zaplatenie tejto časti kúpnej ceny iným spôsobom, než preukazoval žalobca. Inak povedané, žalovaná nepredložila iný relevantný dôkaz, z ktorého by nepochybne vyplývalo, že časť kúpnej ceny vo výške 430.000 Sk, bola uhradená z iných prostriedkov, než z prostriedkov darovaných otcom žalobcu, (napr. že by mali manželia našetrnú určitú časť peňazí). Naopak žalobca v tomto smere poskytol súdu relevantné listiny, z ktorých bolo možné vyvodiť, že mu otec skutočne daroval sumu 430.000 Sk a tento ju použil práve na zaplatenie tejto časti kúpnej ceny. Uvedené vyplývalo nielen z výpovede svedka S. (otca žalobcu), ale i z toho, že bolo preukázané, že otec žalobcu skutočne dostal v tom čase odchodné vo výške 659.000 Sk, (a teda disponoval finančnými prostriedkami, ktoré pokrývali dohodnutú výšku kúpnej ceny), že otec žalobcu skutočne dňa 28. 01. 2004 vybral zo SLSP, a. s. sumu 300.000 Sk, ktorá bola nasledujúceho dňa (29. 01. 2004) použitá na zaplatenie časti kúpnej ceny, (t. j. tieto úkony na seba teda aj časovo nadväzovali), a hoci svedok už nedisponoval potvrdením aj o výbere sumy 130.000 Sk, (ktorá mala byť tiež použitá na zaplatenie časti kúpnej ceny dňa 22. 12. 2003), tvrdenie žalobcu, že tomu tak bolo, preukazovala nielen výpoveď svedka S. ale i skutočnosť, že v konaní nebol predložený iný dôkaz preukazujúci, že by manželia v čase kúpy nehnuteľnosti disponovali aspoň sumou 130.000 Sk, (t. j. nebol predložený iný dôkaz vyvracajúci tieto tvrdenia svedka).

17.2. Odvolací súd taktiež poukázal na to, že ani skutočnosť, že Wüstenrot stavebná sporiteľňa neskôr poskytla manželom stavebný úver (mediúver) vo výške 9.958,18 eura nepreukazovala, že by tieto finančné prostriedky manželia následne použili napr. na „vrátenie“ peňazí“, ktoré svedok daroval žalobcovi na kúpu spoločnej nehnuteľnosti. Jednak k poskytnutiu tohto stavebného (medi)úveru došlo až 03. 08. 2004 (s odstupom 7 mesiacov od kúpy spoločnej nehnuteľnosti) a jednak išlo o účelovo viazané prostriedky (nebolo nimi možné splácať prípadné dlhy manželov voči tretím osobám). Preto sa v tomto smere javilo dôveryhodnejším tvrdenie žalobcu, že tieto prostriedky boli použité na rekonštrukciu spoločnej nehnuteľnosti, keďže nebolo sporným, že manželia svoju spoločnú nehnuteľnosť skutočne aj (po jej kúpe) rekonštruovali. Ak potom žalovaná v konaní tvrdila, že tieto prostriedky zo stavebného mediúveru boli použité na vrátenie darovanej sumy otcovi žalobcu, tak nielenže o tomto svojom tvrdení nepredložila žiaden dôkaz, ktorý by to preukazoval (navyše za stavu, kedy svedok poprel, že by mu boli tieto prostriedky niekedy vrátené), ale tým nepriamo aj potvrdila, že otec žalobcu skutočne tieto finančné prostriedky žalobcovi na kúpu spoločnej nehnuteľnosti poskytol.

17.3. Odvolací súd bol preto zhodne so súdom prvej inštancie názoru, že nakoľko žalovaná nepredložila ďalšie dôkazy na spochybnenie tvrdení, prečo by nemala byť suma 14.273,38 eura považovaná za dar žalobcovi od jeho otca, bolo potrebné túto sumu považovať za dar žalobcovi od otca (navyše darca vo svojej výpovedi potvrdil aj svoj úmysel darovať predmetnú sumu výlučne svojmu synovi - žalobcovi), ktorý ju následne použil na kúpu spoločnej nehnuteľnosti.

18. Čo sa týka námietky dovolateľky ohľadom osoby svedka S. a jeho príbuzenský vzťah k žalobcovi, dovolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu SR z 9. júna 2015, sp. zn. III. ÚS 276/2014, v ktorom sa uvádza: „Spochybňovanie objektívnosti výpovedí svedkov a účastníkov konania iba na základe ich kolegiálneho alebo iného rodinného či spoločenského vzťahu bez toho, aby vierohodnosť výpovedí spochybňovali aj iné, objektívne zadokumentované skutočnosti a dôkazy, by v prípadoch, kedy jediným dostupným dôkazom je práve výpoveď účastníkov konania či svedkov majúcich medzi sebou takýto vzťah, viedlo k nemožnosti uniesť dôkazné bremeno navrhovateľom, a zároveň by viedlo k vytvoreniu neakceptovateľnej „prezumpcie nepravdivosti“ svedeckých výpovedí či tvrdení účastníkov konania.“

18.1. Podľa dovolacieho súdu nebol dôvod na spochybňovanie výpovede svedka, pretože dovolateľka nepoukázala na žiaden skutočný rozpor alebo vzájomný nesúlاد v jeho výpovedi, resp. na rozpor jeho výpovede s inými dôkazmi alebo na vnútornú rozpornosť, tiež dovolateľka nenavrhol vykonať žiadny dôkaz, ktorý by spochybnil vierohodnosť uvedeného svedka. Odvolací súd podobne vyhodnotil, že iba samotné tvrdenie žalovanej, že svedecká výpoveď otca žalobcu je spochybniteľná a zaujatá voči jej osobe, neobstoí, nakoľko svedok vypovedal na súde prvej inštancie po tom, ako bol upozornený na následky krivej výpovede, pričom výpoveď tohto svedka plne korešpondovala aj s predloženými listinnými dôkazmi.

19. Dovolací súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutie odvolacieho súdu podrobne uvádza skutkový stav, ktorý považoval za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokúvanej veci,

výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení, teda takýto postup je v súlade s § 220 ods. 2 CSP.

20. To, že dovolateľka so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasila a nestotožnila sa s nimi, nemôže samo osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

21. Na základe vyššie uvedeného možno uzavrieť, že odvolací súd v konaní nepostupoval spôsobom, ktorý by bol v rozpore s kogentnými procesnými ustanoveniami, a ktorým by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľka neopodstatnene namieta nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jej procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Dovolací súd preto dovolanie žalovanej ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

22. Žalobca bol v dovolacom konaní úspešný, preto mu dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.